

Ο Μ Ι Λ Ι Α

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ,

ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ.

Ῥωμ. 15.
4. **Ἀδελφοί,** « ὅσα γὰρ προεγράφη, λέγει
» ὁ θεόπνευστος Παῦλος, εἰς τὴν ἡμετέραν
» διδασκαλίαν προεγράφη ». Ἀληθῶς δὲ
διδασκαλία, φωτίζουσα τὸν νοῦν, καὶ νο-
θεσία, ὀδηγοῦσα πρὸς τὴν ἀρετὴν τὴν προ-
αίρεσιν, ἐστὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων, τῶν εἰς
τὰ ἱερὰ βιβλία περιεχομένων, τὸ τοῦ πα-

τρίάρχου Ἀβραὰμ πολίτευμα· τούτου τοῦ
ἀνδρὸς τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ἐθαύμα-
σαν, καὶ ἔτι ἄχρι τῆς σήμερον θαυμάζουσιν
οὐ μόνον οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ
σαρκικῶς καταγόμενοι, καὶ οἱ ἐξ ἔθνῶν
χριστιανοί, οἱ πιστεύσαντες εἰς τὸν ἐκ τοῦ
σπέρματος αὐτοῦ σάρκα λαβόντα, Χριστὸν

Ὁρ. ἰωσ.
β. ἰ. κ. 8.
Ἀρχαιολ.

τὸν θεόν, ἀλλ' ἐπαίνοισ ἔστεφαν καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ πάντα ἀλλότριον, οἱ εἰδωολάτραι δηλαδὴ καὶ ἄπιστοι. Ὁλόκληρα βιβλία συγγράφαι δύνανται οἱ σοφοὶ ἄνθρωποι εἰς ἔπαινον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλπίδος, τῆς φρονήσεως, τῆς μεγαλοψυχίας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ὑπακοῆς, τῆς εὐσπλαγχνίας, καὶ τῶν λοιπῶν τούτου τοῦ θαυμαστοῦ ἀνθρώπου ἀρετῶν καὶ κατορθωμάτων· ἐγὼ οὐδὲ σκοπὸν ἔχω, ἀλλ' οὐδὲ δύναμιν, ἵνα περὶ παντὸς τοῦ πολιτεύματος αὐτοῦ λαλήσω· ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἐθαύμασα, βλέπων, ὅτι διεπέρασεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν σκηναῖς, καὶ ἔζησεν εἰς τὴν ὑπὸ θεοῦ ὑποσχεθεῖσαν αὐτῷ γῆν, ὡς πάροικος, καὶ ὡς ἐν ξενίᾳ γῆ πολιτευόμενος· περὶ τούτου μόνου βούλομαι λαλήσαι, καθότι τοῦτο τὸ παράδειγμα δύναται ἀποσπάσαι τὸν νοῦν ἡμῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὰ γήινα πράγματα προσπαθείας τε καὶ προσηλώσεως.

Ὁρ. ἔπ. φ.
β. ἰ. ο. 8.
κατ. Αἰ.
110.

Υἱὸς τοῦ εἰδωολάτρου Θάβρα ἦν ὁ Ἀβραάμ, ἐξ οὗ καὶ Λάβαν, ὁ ἔγγονος αὐτοῦ, ἐσέβετο τὰ εἰδῶλα τὰ ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ῥαχὴλ κλαπέντα. Γνωστὸν δέ ἐστι, πόσον ἐφρόντιζον οἱ εἰδωολάτραι περὶ τῶν ὑλικῶν καὶ γήινων πραγμάτων, καὶ πόσον ἐσπούδαζον ὑπὲρ τῆς κτήσεως οὐ μόνον τῶν κινητῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων· ὁ Ἀβραάμ ἐκ τοιούτων γεννητόρων γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς, ἐκτὸς τοῦ ἀγροῦ Ἐφρών, ὃν ἠγόρασεν, ἵνα θάψῃ τὴν Σάρραν, οὐδὲ οἶκον ὠκοδόμησεν, οὐδὲ ἀμπελώνας ἐφύτευσεν, οὐδὲ γῆν ἠγόρασεν,

Γεν. 23.
20.

οὐδὲ « βῆμα ποδὸς ἐκθήσατο », ἀλλ' ἔζησεν καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν σκηναῖς, ἤγουν εἰς κινήτὰ καὶ εὐτελεῆ κατοικήματα. Τίς δὲ ἄρα γε ὁ λόγος τούτου τοῦ ἀσυνήθους ἔργου; μήπως οὐκ εἶχε τὸν τρόπον ὁ Ἀβραάμ, ἵνα ἀγοράσῃ κτήματα ἀκίνητα; ἀλλ' αὐτὸς εἶχε πλοῦτον κινητὸν πολύν· « Ἀβραμ δὲ ἦν πλούσιος » σφόδρα κτήνῃσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ· μήπως περιττὸς ἦν αὐτὸς ὁ οἶκος, καθότι οὐκ εἶχε πολλοὺς συγκατοίκους; ἀλλὰ καὶ ἄν μόνος ἦν, ἐχρησίμευσεν αὐτῷ ὁ οἶκος πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ καὶ ἀνάπαυσιν· πρὸς τούτοις δὲ αὐτὸς οὐκ ἔζη μόνος, ἀλλ' εἶχε μετ' αὐτοῦ πολλοὺς οἰκογενεῖς· διότι, ὅταν παρετάχθη εἰς πόλεμον, ἵνα ἐλευθερώσῃ τὸν Λῶτ, τότε ἐβέθησαν οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτώ· μήπως ἐστοχάζετο, ὅτι πολὺ ὀλίγον καιρὸν μέλλει διατρίψαι εἰς ἐκείνην τὴν γῆν; ἀλλ' ὁ θεὸς, εἰς ὃν αὐτὸς ἐπίστευσεν, ὑπεσχέθη αὐτῷ, ὅτι ἡ γῆ ἐκείνη διωρισμένη ἦν οὐ μόνον εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σπέρμα αὐτοῦ αἰωνίως· « Ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὄρας, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος ». Διὰ ποῖον οὖν λόγον ἔζησεν ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ξένος καὶ πάροικος, καὶ ὡς ἄνθρωπος, ὅστις μετ' ὀλίγον ἔμελλεν ἀναχωρῆσαι ἐκείθεν; Ἄνθρωποι φιλοκτήμονες καὶ πλεονέκται, ὅσοι μεγαλύνετε τὰς οἰκίας ὑμῶν, καὶ σπουδάζετε δικλίῳ; καὶ ἀδίκως πολυπλασιάσαι τοὺς ἀγροὺς καὶ ἀμπελώνας καὶ

Πρξ. 7. 5.

Γεν. 13. 2.

Γεν. 14.
14.

Γεν. 13.
15.

Πράξ. 7. 5. τὰ λοιπὰ ὑμῶν κτήματα, τί λέγετε ἀκούοντες, ὅτι ὁ Ἀβραάμ οὐδὲ « βῆμα ποδῶς ἐ- » κτήσατο εἰς τὴν γῆν, τὴν ὑπὸ θεοῦ αὐτῷ » δοθεῖσαν »; δύνασθε ἄρα γε ὑμεῖς κατανοῆσαι διὰ ποῖον λόγον ἐποίησε τοῦτο ὁ Ἀβραάμ; ὑμεῖς, ἐπειδὴ φρονεῖτε τὰ ἐπιγεια, νομίζετε ἴσως, ὅτι παράλογόν ἐστι τοῦ Ἀβραάμ τὸ ἔργον· ὁ Παῦλος ὅμως, ὅστις οὐκ ἐφρόνει τὰ ἐπιγεια, ἀλλὰ τὰ οὐράνια, ἐγνώρισε καὶ ἐφάνέρωσε τοῦ ἔργου τούτου τὸν λόγον, εἰπὼν· « ἐξεδέχετο γὰρ » τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς » τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός ». Ἴδού ὁ λόγος· ἐγνώρισεν ὁ θεοφώτιστος Ἀβραάμ ὅτι οὐκ « ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλ- » λὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν »· κατενόησε τὸ πρόσκαιρον τῶν ἐπιγείων πραγμάτων καὶ τὴν αἰωνιότητα τῶν ἐπουρανίων, καὶ ἐπληροφόρηθη, ὅτι οὐδὲν πρᾶγμα κοσμικὸν ἔχει θεμέλια ξέρεά καὶ ἀσάλευτα, ἀλλὰ πάντα, καὶ αὐτὰ δηλονότι τὰ φαινόμενα ἀκίνητα καὶ ἀκλόνητα, κινουῦνται, καὶ μεταβάλλονται, καὶ διαφθείρονται· εἶχε δὲ ὁ μακάριος πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν μετὰστασιν ἐκ ταύτης τῆς τροσκαίρου καὶ ξένης γῆς πρὸς τὴν ἀτελεύτητον ἡμῶν πατρίδα· ὅθεν, ὡς διακριτικὸς καὶ φρόνιμος, προσηλώσας τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ, αὐτὴν ἐπόθει, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἠγωνίζετο, μηδὲ ὅπως φροντίζων περὶ τῶν ἐπιγείων κτημάτων.

Τοῦτο τὸ παράδειγμα διδάσκει ἡμᾶς, ποῖόν ἐστι τῆς ψυχικῆς ἡμῶν ἀπωλείας

τὸ αἷτιον. Ἡμεῖς οἱ ἄθλιοι ἔχομεν πάντοτε προσηλωμένα τὰ ὄμματα καὶ τῆς διανοίας καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐδέποτε αἴρομεν αὐτὰ ἄνω εἰς τὸν οὐρανόν· οὐδέποτε συλλογιζόμεθα τὰς ἀληθινὰ καὶ αἰώνια ἀγαθὰ τῆς ἐπουρανίου ἡμῶν πατρίδος, ἀλλ' ἐπιβλέπομεν διαπαντός εἰς τὰ μάταια καὶ ὀλιγοχρόνια πράγματα ταύτης τῆς γῆς, ἐν ᾗ ἔξωρίσθημεν ἀμνημονοῦμεν, ὅτι ἐσμὲν θνητοὶ καὶ πρόσκαιροί, καὶ πολιτευόμεθα, ὡς περ ἐὰν ἡμεῖς ἀθάνατοι καὶ αἰώνιοι· ἐπειδὴ δὲ ἀφιερωμένη ἐστὶν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία ἡμῶν εἰς ταῦτα τὰ φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα, διὰ τοῦτο ζῶμεν εἰς ταύτην τὴν γῆν, ὡς περ ἐὰν οὐκ εἴχομεν ψυχὴν ἀφθαρτον, καὶ ὡς περ ἐὰν οὐ περιέμενεν ἡμᾶς θάνατος, καὶ κρίσις, καὶ ἀνταπόδοσις· ἐκ τούτου ἡ ζέουσα καὶ ἀκόρεστος ἐπιθυμία τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἐπιγείων προσκαίρων ἀγαθῶν ἡ τοιαύτη δὲ φλογερὰ ἐπιθυμία καταποντίζει ἡμᾶς εἰς τῆς ἀδικίας καὶ ἀνομίας τὰ βάραθρα· τοῦτο δὲ ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἡ ἀπώλεια.

Ὁ πολυεύσπλαγχνος θεὸς διὰ τῶν θείων Γραφῶν καθ' ἐκάστην ἡμέραν κηρύττει τῆς ζωῆς ἡμῶν τὸ πρόσκαιρον· « Ἀνθρῶ- » πος, λέγει, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ, » ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει » κηρύττει καθ' ἐκάστην τὸ οὐτιδανόν τῶν κοσμικῶν πραγμάτων· « Ματαιότης, λέγει, » ματαιότης, τὰ πάντα ματαιότης »· Ἀλλ' ἡμεῖς ἐμφράττοντες τὰ ὦτα, « ὡς ἡ » ἀσπίς ἢ κωφὴ, καὶ βουῶσα τὰ ὦτα αὐ- » τῆς », οὐδὲ ὅπως ἀκούομεν τοῦ πανοικτίρ-

Παλ. 10²
15.

Ἐκκλ. 1¹
2.

Παλ. 57.
4.

μονος τὴν φωνήν. Τοῦ σώματος αἱ αἰσθήσεις πείθουσιν, ὅτι ἐσμὲν πάροικοι ἐν ταύτῃ τῇ γῆ, καὶ ὅτι μετὰ θάνατον οὐδὲν ὠφελοῦσιν ἡμᾶς τὰ γῆινα κλήματα· ὅπου καὶ ἂν στραφῆς, βλέπεις τὸν θάνατον· θερίζει αὐτὸς καὶ νέους καὶ γέροντας, καὶ ῥωμαλέους καὶ ἀρρώστους, καὶ πᾶσαν ἡλικίαν καὶ τάξιν, καὶ αὐτὰ τὰ ἄωρα βρέφη· βλέπεις δὲ ὀφθαλμοφανῶς, ὅτι μετὰ θάνατον ἐντυλίττουσιν εἰς ἓν σάβανον καὶ ἐκεῖνον, ὅστις ἐνδεδυμένος ἦν βύσσον καὶ πορφύραν· βλέπεις, ὅτι μετὰ θάνατον θάπτουσιν εἰς τρεῖς, ἢ τέσσαρας πῆχεις γῆς καὶ ἐκεῖνον, ὅστις κατώκει ὑψηλὰ καὶ εὐρύχωρα παλάτια· ἐὰν δὲ ἀνοίξῃς τοὺς τάφους, οὐδεμίαν βλέπεις διαφορὰν οὐδὲ μεταξύ πλουσίου καὶ πένητος, οὐδὲ μεταξύ σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς, οὐδὲ μεταξύ ἀξιοματικῆς καὶ ἰδιώτου, οὐδὲ μεταξύ δεσπότης καὶ δούλου, οὐδὲ μεταξύ βασιλέως καὶ στρατιώτου· βλέπεις, ὅτι πάντες εἰσὶν ὅμοιοι, πάντες δὴλαδὴ εἰσὶν ὁστᾶ γυμνὰ, καὶ κόνις, καὶ τέφρα, καὶ δυσωδία· ἀλλ' ἡμεῖς βλέποντες, οὐ βλέπομεν, καὶ ἀκούοντες, οὐκ ἀκοοῦμεν, τυφλοὶ καὶ κωφοὶ ἐπίτηδες γινόμενοι· οὐδὲ τῶν αἰσθήσεων ἢ προσβολῆ, οὐδὲ τοῦ θεοῦ ἢ φωνῆ πείθει ἡμᾶς, ὅτι ἐσμὲν πρόσκαιροι, ὅτι θάνατος ἡμᾶς περιμένει, ὅτι οὐδεμίαν ὠφέλειαν προξενοῦσιν εἰς ἡμᾶς μετὰ θάνατον ἐκεῖνα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὑπὲρ ὧν τοσοῦτον ἐκοπιάσαμεν, καὶ τοσοῦτον ἠγωνίσθημεν ὅλον τῆς ζωῆς ἡμῶν τὸν καιρόν. Τί ἄρα γέ ἐστι τοῦτο; ἀνοησία ἐστίν, ἢ ἀναισθησία;

« Ὅμοια ἐστίν, εἶπεν ὁ Κύριος, ἢ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, » Ματθ. 13. 46. 48.
 » ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας, ὅς εὐρῶν
 » ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπεσθῶν,
 » πέπρακε πάντα, ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν
 » αὐτόν ». Ποῖον τὸ νόημα ταύτης τῆς παραβολῆς; αὐτὴ σημαίνει, ὅτι ὅλος ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς ἡμῶν ἐστίν, ὡς ὁ καιρὸς τῆς ἐμπορικῆς πανηγύρεως· ὁ πραγματευτῆς ὑπάγει εἰς τὴν ἐμπορικὴν πανήγυριν, ἵνα κερδήσῃ δηνάρια· ὁ χριστιανὸς εὐρίσκειται εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἵνα κατορθώσας τὴν ἀρετὴν, ἀπολαύσῃ τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν· πᾶσα ἐμπορικὴ πανήγυρις ὀλίγας ἡμέρας διαρκεῖ, ἔπειτα παύει· πᾶσα ζωὴ ἀνθρώπου ὀλιγοχρόνιος ἐστίν, ἔπειτα λαμβάνει τέλος· πόσον οὖν μωρὸς καὶ ἀναισθητὸς ἐστίν ἐκεῖνος ὁ πραγματευτῆς, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὴν ἐμπορικὴν πανήγυριν, οὐδὲ πωλεῖ, οὐδὲ ἀγοράζει, ἀλλὰ κτίζει παλάτια, καὶ φυτεύει ἀμπελώνας, καὶ γεωργεῖ ἐκεῖνην τὴν γῆν, ἣν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐγκαταλείπει, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα; πολλῶ μωρότερος καὶ ἀναισθητότερός ἐστίν ἐκεῖνος ὁ χριστιανός, ὅστις εἰς τὴν περίοδον τῆς ζωῆς αὐτοῦ οὐδόλως φροντίζει, ἵνα πωλήσῃ, ἢ γοῦν ἀποξενώσῃ πᾶσας τὰς σαρκικὰς αὐτοῦ ἐπιθυμίας, καὶ ἀγοράσῃ τὸν τίμιον μαργαρίτην, τουτέστιν ἀπολαύσῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλὰ νύκτα τε καὶ ἡμέραν σπουδάξῃ ὑπὲρ τῆς κτήσεως ἐκεῖνων τῶν πραγμάτων, ὅσα μετ' ὀλίγον ἐγκαταλείπει, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὴν αἰώνιον πατρίδα. Ἀλλὰ

διὰ τί οὗτος πολλῶ μωρότερος καὶ ἀναισθητότερος ἐκείνου; διότι, πρῶτον μὲν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τῆς ἐμπορικῆς πανηγύρεως ἔχει τινὰ λόγον, καὶ μικρότατον, πρὸς τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ ἐμποροῦ· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τῆς προσκαιροῦ ζωῆς τοῦ χριστιανοῦ οὐδένα λόγον, οὐδὲ σύγκρισιν ἔχει μετὰ τοῦ ἀπείρου ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ αὐτὸς ζήτησι τοῦ Μαθουσαλά τὰ ἔτη δεύτερον, ὁ μὲν πραγματευτῆς ἐπιστρέφει πάλιν, ἐὰν θέλῃ, εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐκείνη ἡ ἐμπορικὴ πανήγυρις, καὶ ἀπολαμβάνει τὸ κέρδος τῶν ἰδίων κόπων· καὶ δὲ μὴ ἐπιστρέψῃ, δι' ἐπιτρόπων μετέχει τοῦ καρποῦ τῶν ἐκεῖ κτημάτων αὐτοῦ· ὁ δὲ χριστιανὸς μετὰ θάνατον οὐδὲ ἐπιστρέψαι δύναται εἰς τὸν κόσμον, οὐδὲ ἐπιτρόπους καταστήσαι, ἵνα τοὺς καρποὺς τῶν πόνων αὐτοῦ συνάγωσι· τρίτον, ὁ μὲν πραγματευτῆς ἀμελήσας τῆς πραγματείας αὐτοῦ τὸ ἔργον, στερεῖται κέρδους φθαρτοῦ καὶ προσκαιροῦ· ὁ δὲ χριστιανὸς, μὴ φροντίσας περὶ τῶν τῆς ἀρετῆς κατορθωμάτων, στερεῖται τῆς αἰωνίου βασιλείας· τέταρτον, ὁ μὲν πραγματευτῆς, ἐὰν μὴ πραγματευθῇ εἰς τὴν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους πανήγυριν, πραγματεύεται εἰς τὴν τοῦ ἐλευσομένου· ὁ δὲ χριστιανὸς, ἐὰν μὴ ἐμπορευθῇ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἄλλην ζωὴν ἐμπορικὴν οὐκ ἔχει, ἐπειδὴ ἡ μέλλουσα ζωὴ οὐκ ἔστι ζωὴ κατορθωμάτων ἀρετῆς, ἀλλ' ἀνταπόδοσις ἔργων.

Χριστιανοὶ οὖν, « ἕως πότε βαρυκαρδιοὶ; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα, καὶ ζητεῖτε

» ψεῦδος »; διὰ τί περιπατεῖτε « ὡς ἄσοφοι », καὶ οὐχ ὡς σοφοί; διὰ τί γίνεσθε ἄφρονες, μὴ « συνιέντες, τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου »; διὰ τί οὐ γίνεσθε « φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, » καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστραῖ; Ποῖος φρόνιμος ἄνθρωπος ἀνταλλάττει πρᾶγμα ἀθάνατον καὶ αἰώνιον ἀντὶ φθαρτοῦ καὶ ἐφημέρου; καὶ ὁμως τοιαύτην ἀνταλλαγὴν ποιοῦμεν καθ' ἑκάστην ἡμέραν· καὶ ὁ μὲν Κύριος ἡμῶν διδάσκει, καὶ κηρύττει, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἡμᾶς ὁλος ὁ κόσμος, ἐὰν ζημιώσωμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ πρᾶγμα ἄξιον, ἵνα ἀνταλλαχθῇ διὰ τῆς ψυχῆς· « Τί γὰρ ὠφε- » λεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον » κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῆ; » ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς » ψυχῆς αὐτοῦ; » Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀνόητοι χωρὶς τινος σκέψεως προδίδομεν τὴν ψυχὴν διὰ τὰ πρόσκαιρα τούτου τοῦ κόσμου ἀγαθὰ; εἰς πόσας ἀμαρτίας καταποντίζονται, ὅσοι νικηθέντες ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πλούτου, σπουδάζουσι περὶ τῆς τούτου κτίσεως· « Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, λέγει ὁ θεὸς » ἀπόστολος, ἐπιπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν » καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοή- » τους, καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι » τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν ». Καὶ ὑμεῖς μὲν σημειώσατε τοῦτον τὸν λόγον· « ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους, καὶ » βλαβεράς » ἐγὼ δὲ καθιστορήσω τὴν ἀνοησίαν τῶν προσηλωμένων εἰς τὰ ἐπιγεια ἀγαθὰ.

Ὁ τῶν ἀπάντων δεσπότης καὶ Κύ-

ριος διὰ λαμπροῦ καὶ ἐνδόξου κηρύγματος προσκαλεῖ πάντας πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτῶν ἡτοιμασμένης βασιλείας· « ἔρχεσθε, λέγει, ὅτι ἤδη ἐτοιμά

Λουκ. 14. 17. » εἰσι πάντα » ἐγκαταλείψατε τὰς κοσμικὰς φροντίδας, ἐν αἷς βεβυθισμένη ὑπάρχει ἡ ψυχὴ ὑμῶν, καὶ ἔρχεσθε πρὸς με διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς τῶν ἀρετῶν ἐργασίας· « Ἐτοιμά εἰσι πάντα »· χαρὰ ἀνεκλάλητος, φῶς ἀνέσπερον, δόξα αἰώνιος, μακαριότης ἀθάνατος, τοῦ ἀκροτάτου τῶν ἐφετῶν θεοῦ ἀπόλαυσις ἀτελεύτητος· ἔρχεσθε, ταῦτα πάντα ὑπὲρ ὑμῶν εἰσιν ἐτοιμα. Τί ἀποκρινόμεθα ἡμεῖς πρὸς ταύτην τὴν δεσποτικὴν πρόσκλησιν; ἡμεῖς πάντες παραιτούμεθα, διαφόρους προβάλλοντες προφασιολογίας· ἐκεῖνος μὲν λέγει, ὅτι ἠγόρασεν ἀγρόν, καὶ ἔχει ἀνάγκη, ἵνα ἐξεληθῶν, ἐπισκεφθῆ αὐτόν· « Ἄγρον ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη ἐξελεθῆναι καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον »· οὗτος δὲ ἀποκρίνεται, ὅτι ἠγόρασε πέντε ζεύγη βοῶν, καὶ ὑπάγει, ἵνα δοκιμάσῃ αὐτά· « Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον »· ὁ ἄλλος ἀπαντᾷ, λέγων, ὅτι συνεζεύχθη γυναικί, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναται ἐλθεῖν πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν ἡτοιμασμένων αὐτῷ ἀγαθῶν· « Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν »· Ὁ πλάνη σατανικῆ, ὧ μωρία ἀνέκφραστος· εἴαν τις τῶν ἐπιγείων βασιλέων προσεκάλεσε σε, ἵνα καταστήσῃ σε κληρονόμον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἔλεγες ἄρά γε πρὸς αὐτόν,

ὅτι οὐ θέλεις ἐλθεῖν, ἐπειδὴ ἔχεις ἀνάγκη, ἵνα ἐπισκεφθῆς τὸν ἀγρόν σου, ἢ ἵνα δοκιμάσῃς τοὺς βόας σου, ἢ ἔλεγες πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐ δύνασαι γενέσθαι βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἔχεις γυναῖκα; Οὐχὶ ἐπίγειος βασιλεὺς, ἀλλ' ὁ ἐπουράνιος βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, ὁ θεός, ὁ πλάστης καὶ δημιουργὸς πάσης τῆς ὁρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως, προσκαλεῖ, καὶ λέγει σοι ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν, ἵνα καταστήσῃ σε κληρονόμον τῆς ἀφθάρτου καὶ αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας· σὺ δὲ παραιτεῖσαι, καὶ φεύγεις, προβάλλων ὡς ἐμπόδιον τὸν ἀγρόν σου, καὶ τοὺς βόας σου, καὶ τὴν γυναῖκά σου; τί τούτου ἐστὶν ἡ ἀνοητότερον, ἢ μωρότερον; δι' ἓνα ἀγρόν πρόσκαιρον, διὰ πέντε εὐτελεῆ βοῶν ζεύγη, διὰ μίαν φθαρτὴν γυναῖκα καταφρονεῖς μίαν βασιλείαν ἀτελεύτητον; τί τούτου παραλογώτερον, ἢ ἀναισθητότερον;

Σημείωσαι δὲ, ὅτι ταῦτα τὰ τρία, ἡγοῦν ὁ ἀγρός, τὰ πέντε ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ ἡ γυνή, σημαίνουσιν ἐκεῖνα τὰ πράγματα, δι' ὧν ἡμεῖς προφασιζόμενοι, οὐχ ὑπακούομεν εἰς τοῦ θεοῦ τὰ προστάγματα· καὶ ὁ μὲν ἀγρός σημαίνει τὸν κόσμον, διότι « ἀγρός καὶ ὁ κόσμος », καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος· τὰ δὲ πέντε ζεύγη τῶν βοῶν, τὰς πέντε αἰσθησεις· διότι δι' αὐτῶν ἀναβαίνει τῆς ψυχῆς ὁ θάνατος, καὶ δι' αὐτῶν πειράζει ἡμᾶς ὁ σατανᾶς, καὶ εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχηματιζόμενος· ἡ δὲ γυνή, φανερόν ἐστιν, ὅτι σημαίνει τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας· ἐκ τούτων δὲ τῶν τριῶν πηγάζουσι πᾶσαι αἱ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας προφασιολογίαι· ἐκεῖνος

μὲν, ὅταν οὐ ποιῇ τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα, προφασίζεται, λέγων, ὅτι ἐπλάνησεν αὐτὸν ὁ κόσμος· οὗτος δὲ, ὅτι ἐνίκησαν αὐτὸν οἱ πειρασμοὶ τοῦ διαβόλου· καὶ ὁ ἄλλος, ὅτι ὑπεσκέλισεν αὐτὸν τῆς σαρκὸς ἢ πύρωσις.

Ἄλλὰ πῶς δύναμαι, λέγεις, μὴ φροντίζειν περὶ τῶν ἐπιγείων πραγμάτων; ἔχω οἶκον, καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα, πῶς οὖν δύναμαι θρέψαι, καὶ κυβερνήσαι αὐτὰ, ἐὰν μὴ ἔχω ἐπίγεια κτήματα; ἐκ τούτου οὖν ἀναγκάζομαι φροντίζειν περὶ τῆς τούτων κτήσεως. Ἄλλὰ ποῖος νόμος διορίζει σοι, ἵνα σταυρώσας τὰς χεῖρας, καθήσης ἀργός, καὶ ἐγκαταλείψῃς πᾶσαν φροντίδα περὶ τῆς κυβερνήσεως καὶ καλῆς καταστάσεως τοῦ οἴκου σου; οὐδεὶς. Ἄκουσον, τί προστάσσει ὁ Κύριος· « Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην » αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν » ἡ πρώτη λέγει, καὶ ἡ καθ' αὐτὸ μέριμνά σου ἔστω ὑπὲρ τῆς ἀπολαύσεως τῆς θείας βασιλείας, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐργασίας τῆς δικαιοσύνης, ἥγουν πάσης ἀρετῆς· ὅταν δὲ αὕτη ἔσιν ἡ πρώτη καὶ κυρία φροντίς σου, τότε οὐ καταφρονεῖς τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα κερδήσῃς χρυσίον καὶ ἀργύριον· τότε οὐδὲ τὸν ὄρφανόν δυναστεύεις, ἵνα πλατύνης τὰ ὄρια τοῦ ἀγροῦ σου, οὐδὲ τὴν χήραν βλάπτεις, ἵνα μεγαλύνης τὸν ἀμπελώνα σου, οὐδὲ ἀδικεῖς τὸν πλησίον σου, ἵνα αὐξήσῃς τὸν οἶκόν σου· τότε οὐδὲ τὴν ἀνομίαν στέργεις, οὐδὲ τὴν ἀμαρτίαν θέλεις, ἵνα δι' αὐτῆς πλεονάσῃς τὰ ὑπάρχοντά σου· φροντίζεις τότε περὶ τῆς κυβερνήσεως, καὶ καλῆς καταστά-

σεως· καὶ τῆς γυναικὸς σου, καὶ τῶν τέκνων σου, καὶ τοῦ οἴκου σου, πλὴν μετὰ δικαιοσύνης, οὐχὶ μετὰ ἀδικίας, μετὰ ἀληθείας καὶ ἀπλότητος, οὐχὶ μετὰ ψεύδους καὶ ἀπάτης, μετὰ μέτρου καὶ διακρίσεως, οὐχὶ ἀμέτρως καὶ ἀδιακρίτως, προτιμῶν τὰ γῆινα κτήματα τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν· ὅταν δὲ ταῦτα ποιῇς, τότε ὁ θεὸς διευθύνει τὴν μέριμνά σου, καὶ εὐλογεῖ τοὺς κόπους σου, καὶ οὐ μόνον δίδωσί σοι τὰ ἐπουράνια ἀγαθὰ, ἀλλὰ προστίθῃσιν ἐπὶ σοὶ καὶ τὰ ἐπίγεια· « Καὶ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν »· Ἄκουσον δὲ καὶ τὸ ἔτι περισσότερον.

Ὁ θεὸς ἀπόστολος Παῦλος, καὶ « σκύ- φ. λ. π. 3. 8. » βαλα » ἐλογίζετο πάντα τὰ ἐγκόσμια πράγματα, ὅμως συνηθίμησε, καὶ συνέταξε μεταξὺ τῶν ἀρετῶν τὴν τεκνοτροφίαν, καὶ τὴν περὶ τοῦ ἰδίου οἴκου καλὴν ἐπιστάσιαν καὶ φροντίδα· διότι περὶ μὲν τῆς ἐκλογῆς τῆς γυναικὸς, τῆς χήρας, εἶπεν· « Ἐν 1. Τιμ. 5, 10. » ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνο- » τρόφησεν, εἰ ἐξενδοχῆσεν, εἰ ἀγίων πό- » δας ἐνίψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρηκεσεν, εἰ » παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε »· περὶ δὲ τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν τῶν τῆς ἐκκλησίας διακόνων ταῦτα ἐνομοθέτησε· « Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, 1. Τιμ. 3, 12. » τέκνων [καλῶς προϊστάμενοι, καὶ τῶν » ἰδίων οἴκων »· Ἀρετὴ οὖν ἔστιν ἡ περὶ τῆς τεκνοτροφίας, καὶ τῆς καλῆς τοῦ οἴκου ἐπιστάσιος μέριμνα· ἐὰν δὲ, θέλων θρέψαι τὰ τέκνα σου, καὶ κυβερνήσαι τὸν οἶκόν σου, ἀμνημονήσας παντελῶς τῶν

ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, πλανᾶς, καὶ ψευδομαρτυρηῆς, καὶ ἀρπάξης τὰ ξένα πράγματα, καὶ ἀδικῆς τὸν πλησίον σου, καὶ ποιῆς πᾶσαν ἄλλην ἁμαρτίαν, τότε ἡ ἀρετὴ τῆς τεκνοτροφίας τρέπεται εἰς κακίαν, καὶ ἡ ἀγαθὴ πράξις τῆς καλῆς τοῦ οἴκου σου ἐπιστασίας μεταβάλλεται εἰς ἀνομίαν· σὺ δὲ πράττεις τότε ἔργα μωρὰ καὶ ἀνόητα· καθότι προτιμᾶς τὸν οἶκόν σου μᾶλλον, ἢ τὴν ψυχὴν σου, καὶ τὰ κτίσματα μᾶλλον, ἢ τὸν ποιητὴν σου, καὶ πρόξενεις οὐχὶ ὠφέλειαν, ἀλλὰ βλάβην ὑπερμεγίστην εἰς τὰ τέκνα σου, διδάσκων αὐτὰ διὰ τοῦ παραδείγματός σου τῆς ἁμαρτίας τὰ ἔργα, καὶ θησαυρίζων ἐν τῷ οἴκῳ σου τὴν θείαν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν τιμωρίαν, δι' ἧς ὁ θεὸς παιδεύει πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.

Ἄλλὰ ποῖον ἄρα γέ ἐστι ταύτης τῆς εἴτε μωρίας, εἴτε ἀναισθησίας ἡμῶν τὸ θεραπευτικὸν βάλσαμον; πῶς ἄρα γε δυνάμεθα ἡμεῖς ἀποστρέφαι τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν ἀπὸ τῶν ματαίων τοῦ κόσμου τούτου πραγμάτων, καὶ μηδέποτε διὰ οὐδεμίαν περίεσιν προτιμῆσαι αὐτὰ τῶν ἐπουρανίων; Ἐὰν προσηλώσωμεν τὸν νοῦν εἰς τὸν οὐρανόν, συλλογιζώμεθα δὲ διαπαντός τὰ ἀφθαρτα καὶ αἰώνια ἀγαθὰ τῆς μακαρίας ἡμῶν πατρίδος, καὶ πιστεύωμεν ἀδιστακτως, καὶ

ἐλπίζωμεν ἀναμφιβόλως, ὅτι ἀπολαμβάνομεν αὐτὰ, ἐὰν μηδὲν προτιμήσωμεν τῆς τοῦ θεοῦ ἀγάπης, ἢ τοιαύτη πίστις καὶ ἡ ἐλπίς πείθουσιν ἡμᾶς, ἵνα πολιτευώμεθα εἰς τὸν κόσμον ὡς ξένοι καὶ πάροικοι, μηδὲν τῶν ἐπιγείων προτιμῶντες τοῦ θείου θελήματος. Ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο τοῦ Ἀβραάμ τὸ παράδειγμα, τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ θεοκέρυκος Παύλου· « Πίσει, εβρ. 11.9.
 » λέγει, παρώκησεν Ἀβραάμ εἰς τὴν γῆν
 » τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς
 » κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ,
 » τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς
 » αὐτῆς ». Ἀκούεις; ἔζησε, λέγει, ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν ἰδίαν γῆν ὡς πάροικος, καὶ ὡς ζῶν εἰς ξένην γῆν, κατώκησεν ἐν σκηναῖς μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, τῶν κληρονόμων τῆς αὐτῆς γῆς. Ἀλλὰ ποῖον βάλσαμον ἐθεράπευσε τὴν σαρκικὴν προσπάθειαν καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἑαυτοῦ αἰσθήσεων; ποία δύναμις μετέστρεψε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐπιγείων εἰς τὰ οὐράνια; πῶς ἐδυνήθη ἐκτελέσαι τοῦτο τὸ μέγα κατόρθωμα; Ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς εἰσι τὸ βάλσαμον καὶ ἡ δύναμις· αὐτοὶ ἔδειξαν τὸ, πῶς « Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοῦ εβρ. 10.
 » θεμελίου ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης
 » καὶ δημιουργὸς ὁ θεός ».